

av mannagötum

(Framhald frá 1. síðu)

Hvat er það sum fær H.D. at yrkja soleiðis — ungur av árum og ungur á skaldagötum, hví ivast hann í um »grundin« heldur, hví vigar hann á hondunum skaldasjónir móti strú og treysti, og hví heldur hann seg hava svikið?

Það man vera það sum hendi skaldið, tá ið hann var næmingur á Foroya Fólkháskúla veturin 1919/20. Væl var hann vaksinn upp millum bókur í sinum barnaheimi — og hevði lisið; men kortini sat hann henda veturin fyr talarastólunum gorchungraður eftir vitan og slúkti það hann hoyrði. Tá var felagið Literært Samfund í vælnaktini. Har var hann fastur fúsir. Um kvöldini var rúm hansara á háskúlanum stongt, og innan fyr sat H.D. og las, breyt svövn eftir lestri. Tá ið hann kom aftur til heimbygðina var hann fyrirsprákarar at stovna ungmannafelag. Það kom í lag. Ungdómurinn savnaði pengar saman at keypa bókur fyr, og nógv varð lisið hési árin.

Alt hetta nýggja — og bráðkomna — mátti sjálfandi elva í sinninum, og það varð við líti, kom sum eitt áarfori. Í fyrstani kendist það ríkt og stórleitt — ólíka streymurin enn tann gamla smátutlandi matarúni í bygðini. Men sohvort vatnið vaks, ogíl kom í og það tók at mata burtur grót og grund, varð ikki meir enn javnt hjá skaldinum. Teigar í besta blóma skolaðu burtur og það gríma benid skelti ímóti honum. Nei, tá var ovbóðið! Það nýggja livssýnið har alt var á floti — það gamla á tryggari grund, har alt hevði fast virði, mátti mestast hvørt móti øðrum. Kjósa ella havna. Hann kjósaði ser það gamla stóðið.

Meg minnst ta tiltiknu greinina hjá danska skaldinum Johs. Jørgensen á sinni, tá ið hann veik frá tí ogilinum, menn rópa realismu, har hann málber seg nakað soleiðis: »Í erva er alt stongt fyri nýmótans menniskjanum. Liv er einki uttan tað gerandisliga, vit eru í — og tað eigur einki at vera uttan hetta. haldi, teir nýggju rætttrúgvandi. Frá nú av er menniskjað byrgt inni í einum evnisheimi. Tá deyðin kemur er liðugt. Av hesum hamast livið meira og meira burtur, verður týðningarleyst, hvønnadagligt, eitt hissiniting, ið vit kunnu tveita við sum hýrurin er. Tað verður gloymt, at livið er eitt undur, ein gáta, ein halgilitur og má tí livast tignarlaga«.

Soleiðis hevur H.D. eisini sett tað. Í síðstu roðu, hann hoyrði Regin í Lið halda í náttúrfróði tann veturin á háskúlanum, mál bar lærarin seg so: »Eg havi roynt at gloppa hurðina inn til náttúrunnar ríka heim fyri tykkum. Annað var ikki tíð til. Gerið meira burtúrur sjálvir; nú vita tit, hvat har er at finna.« — Hurðin kom á glopp, og væl var tað; men næmingurin sá bert eithvort mynstur, ikki nóg-mikið til at kunna passa tað inn í ein stórri vevnað, tí kundi hetta »gloppið« hjá næmingi, sum eisini ikki meira burtúrur, bert verða til ter lótur, sum hann verða kastaðar háskúla-

fólki fyri. — Hans gavst ikki á foti, stríddi og leitaði, gróv seg niður á fast og byggi á tað gamla stóðið, ein nýggjan yvirbygning, sum var hansara egni, rúmari og ljósari enn tað, sum var frammanundan, vann eina livsáskoðan har livið aftur var ófatiligt, ríkt og heilagt — eitt rúmt, religiöst livssýn.

Hetta eiga vit at hava í huga, tá ið vit lesa Hans Dalsgaard. Tað gongur ein sálmatóni gjøgnum hansara skaldskap, eisini tá ið hann ikki yrkir sálmar.

Henda fina yrkingin »Aksið« endar við einum orindi, sum kemur sum eitt »moralic«:

Tú vallari á vegnum,
sum gongur reystur — ansa tær,
at kjarnin góðar mentir fær.
tú annars er
eitt burturkast á vegnum.

Sekulariseringina í tíðini sær hann sum eitt fall. »Keldan vígða« endar so:

Viltist okkum sýn og söga,
trúgv á vígdan arv.
Tingsins tign, í metum hoga,
tvæglaðist og hvarv.

Óvundsstríð um vígdar gotur.
— Trelum tykist rárt —
Kláfást skjótur sínar rotur,
krabbameinið vart.

Lat meg nú ikki »stjala« meir frá lesarunum, teir lesi sjálvir; men yrkingina »hekkar kjósa«, má eg hava loyvi at taka upp:

Lækkar lið í gomlum garði,
flekkr frændum fylgisskardi
— hekkar meðan minnisvarði.

Hetta er egíð fyri Hans Dalsgaard, hetta stutta, fynduga hóg í sum rúnarorð — rúmar so nógvum.

Hálv bókin er týðingar og umyrkingar eftir Jacob Knudsen, Wergeland, Grundtvig, men mest eftir Dávið Stefánsson, har hann gevur skaldinum til áminningar hesi megnarorð:

Mangir eru smáir —
miklir eru fáir —
Honum kveða minnisljóð
allar Íslands áir.

Týðingarnar eru dygdarverk, og alla tíðina ta sama mergjaða orðalagið, sum verður ikki yvirgingið í fóroyskum skaldskapi, tað er sum klanger av silvurkerum.

Onkuntið snikir eitt íslenskt orð seg uppi, men so segði hann maðurin um norska skaldið Olav Duun: »Tað ger einki um hann blandar týsk orð uppi, tí hann sigur tey so norskt«.

Keypið hesa bókina og lesið hana.

Heðin Brú.

**SKULA TIT
BRUKA BIL**

persónkoyring og skula-
koyring, so snarri 3456

Alexander D. H.

Harurnar

OG JENS PETER EGHOLM, STJÓRI VIÐ HEILSOLUÐEILD-
INA A HVITANESI Á TVØROYRI

Í yvir 30 ár ella seinastu 30 árin hevur undómurin og nakrir eldri við í Trongisvági og á Tvøroyri í felag keypt harurnar fyri norðan í Trongisvági. — Her er talan um 3 hagapartar við tilsamans 16 døgum at skjóta í. — Hvørt ár hevur verið skipað soleiðis fyri, at 16 manns ella harupmóti — tað hevur ikki altíð borist øllum til at koma sama dag — í felag fara at skjóta, ella sum gjarna verður tikið til »fara til klappjakte«.

Síðan 1951 hevur verið skotið um steyp. — Hetta hevur skjót skjøtingina nógv meira spennandi. Ongin hevur vunnið steypið til ogn enn; men tað hevur verið á mongum hondum. — Nú stendur tað ognarleyst, hví, jú tí Jens Peter Egholm, kom sum Smiril í stara-flokk, ella sum ein eldri Trongisvágssingur segði — ein »eknektur« frá Havn kom og spjaddi haruskjøting okkara. Jens Peter fekk ein av hagnagjarunum í tí eina hagapartinum at keypa hagan fyri seg fyri okkurpris.

Hann varð spurður um hann ikki vildi lata hagan til teir sum vanligu plagdu at skjóta í felag ímóti at hann sjálvur kom við, men hetta vildi hann ikki ganga við til; hann trýr sjálfandi, at hann — Jens Peter — ikki kann seta seg so lágt at fara og skjóta harur saman við arbeiðarum, keypmönnum og sjómönnum? Tað kundi ikki vera nakar lægri enn ein stjórasonur (?) og ein sýslumaður, ið fingi loyvi at elta hann tá hann fór at skjóta. — Men eg haldi, at sýslumaðurin Eiler Djurhuus átti at verið ov góður maður til at verið við saman við Jens Peturi at brotið niður henda felagsskap, ið pápi hansara var við at stovna — Minnist meg rætt var Kristian Djurhuus við til fyrstu

»klappjaktina« og eisini verðfaðir Eilers. Men tað er ikki altíð at bornini ganga í faðirsins fotaspor. Tað eru ikki hissini orð, ið hesin maður fær hesar dagar, ein kann ikki siga, at Jens Peter við hesi gerð móti Trongisvágssingum er nok »reklamæ« fyri Poul Hansen; og hetta er ikki fyrstu ferð hann hevur roynt at bróta ella seta kila inn í felagsskap. — Hann royndi eisini at reka út borðtennisteflagið úr hól teirra til frama fyri hansara badmintonfelag, men her fekk hann bara svart undir neglirnar.

Tey einastu, ið mær kunnugt, eru glað fyri J. P. í hesum døgum, eru harurnar. Jens Peter var og skjeyt og fekk 1 — skriva eina — haru.

Trongisvágssingur.

Keypið

frá teimum, sum lýsa í

SOSIALINUM!



Heim, heim!

Lag: Hem, hem (svenskur sangur)

Heim, heim, navn títt meg gleðir,
hjártans longsul og mál
eftir ljósum vegum,
alt mær býr í sál.
Heim, heim, friðarins stað,
nær skal eg siggja tað?

Tinar ljósu hollir —
á tann friður har!
Sálin leingist at búgva,
vera heima hjá tær.
Heim, heim — alt í sál,
stevna vár mið og mál.

Ums.
BERNH, SAMUELSEN.

Aðalfundur

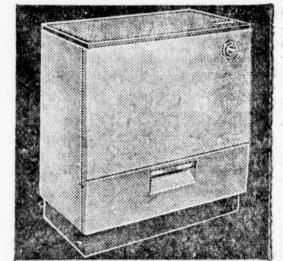
Føroya Reidarafelag hevur ársaðalfund týsdagin tann 29. november kl. 17 á Hotel Hafnia.

Dagsskrá eftir lógin.

Tórshavn, 14. november 1966.

NEVNDIN

HESS-O-DAN
den
**varme-
rigtige
oliekamin**



- dejlig nem varme
- god økonomi
- indbygget tank...

Pf. Valdemar Lützen
Tórshavn — tlf. 1020

Adalfundur

Aðalfundurin hjá Reyða Krossi verður hildin á Sjömanns heiminum í Havn mánakvöldið 12. desember kl. 20.00.

Fundarskrá sambært grein 10 í samtyktini og lógarbroyting.

Havn, 19. nov. 1966.

REYÐI KROSSUR

Mentunnarstovnur ST's 20 ár

Stovnur Sameindu Tjóða fyrir undirvising, vitskap og mentan. UNESCO, er 20 ár í ár. Dagurin var hátíðarhildin á fundi í Paris frá 31. oktober til 4. november, har tosað varð um UNESCO-tiltøk at varðveita friðin. Fleiri av teimum, ið hava vunnið Nobel-heiðurslønina eins og fyrrverandi aðalstjórar hjá UNESCO, tóku lut í hesum fundi.

3. november vórðu fundar-men av fyristøðumanninum á Sorbonne lærda háskúlanum bodnir til almennan fund í sjónleikarhóll skúlans, har fyrsti fundur hjá UNESCO eisini varð hildin í 1946. Sjálvur føðingardagur stovnsins var 4. november, og á hesum degi komu umboðsmenninir saman at gera fundarsamtýkt um prinsippini fyrir alheims samvinnu á mentunarokinum.

